

Príhovor starostu

Vážení spoluobčania, milí priatelia

Blíži sa čas, keď sme voči sebe azda aj viac prajní, než po iné dni v roku. Je čas, keď sa v našich zemepisných šírkach, podľa tradičného juliánskeho kalendára, rok s rokom stretáva. Ku koncoročnému sviatku nepochybne patria Vianoce a s nimi aj spojené zvyky. Väčšina z nás ich udržiava. Ale každý tieto dni prežíva inak.

V našej obci nie je tomu inak. No v niektorých veciach sme odlišní, než v iných podobných sídlach Liptova. Predovšetkým z pohľadu demografie. Donedávna naša obec obyvateľmi doslova stagnovala. Teraz sa situácia mení. Spoločne tu nažívajú starší s mladšími. Obec už nestarne, ale ani veľmi „nemladne“. Vďaka novopostaveným bytom, či už v bytových domoch alebo v individuálnej bytovej výstavbe sa priemerný vek v obci znižuje. No, jeseň života tu prežíva, stále väčšina, oveľa starších obyvateľov Podturne. Vrávi sa, „po staršom do mlyna...“, nuž dovoľte mi v úvode popriať najprv našim najstarším spoluobčanom príjemné prežitie sviatkov v kruhu svojich najbližších. Všetkým spoločne, aj starším, aj mladším, ale aj tým, ktorí sa k nám prisťahovali iba nedávno, prajem hodne zdravia a spokojnosti. Aby sme spoločne sviatočné dni prežili v láske a porozumení. Ak je reč o porozumení, nuž musím povedať, že nie po prvýkrát a určite nie iba v tomto roku som pocítil porozumenie väčšiny obyvateľov obce. Starších i mladších. Dlhú a dlhšiu bývajúcu, teda tých „podturnancov“, s hlbokými koreňmi, a aj ostatných, ktorí počet obyvateľov obce za ostatných desať rokov takmer zdvojnásobili. Tento rok sa uskutočnili aj voľby poslancov do Žilinského samosprávneho kraja, nedá mi, aby som sa pri téme nepristavil. Voliči v našej obci, nielen tým, že mi dali svoje hlasy a budem mať tú česť v nasledujúcich štyroch rokoch zastupovať občanov a samosprávu Podturne, ako aj horný a stredný Liptov v Žilinskom samosprávnom kraji, ale svojou účasťou ukázali, že im nie je ľahostajná budúcnosť našej obce, nášho regiónu. Úprimne ďakujem, zdôrazňujem, nielen za hlasy, ktoré som dostal ja, váš starosta. Vďaka patrí všetkým, ktorí dali najavo svoju vôľu a využili svoje volebné právo. Vždy

beriem s rezervou tých, ktorí sa tvária, že voliť nejdú, že ich politika nezaujíma, že im je ľahostajná. A čo ak je to naopak. Ak politika sa práve o nich zaujíma. A či chcú, alebo nechcú. Lebo takto to na svete chodí. S politikou súvisia okrem iného aj aktivity samosprávy. Vašej samosprávy, ktorú vediem. Starosta obce má vždy niekoľko možností. Jedna z nich je byť pasívny, nechať ľudí na pokoji, a rozvoj obce prenechať na samovývoj, náhodám. Nie som za to. Práve naopak rád podnecujem k aktivite aj najbližších spolupracovníkov. Sami vidíte, že sme navzdory úskaliam vykročili správnym smerom. Pred časom sme sa pustili do výstavby bytov, ktorých sme odovzdali už vyše sto. Pripravujeme odovzdanie ďalších 42 bytov. Ale zároveň treba urobiť i to, čo nevidno. Dať do pôdy všetky inžinierske siete. Dať do prevádzky nové obecné verejné osvetlenie, nielen na nových uliciach, ale aj v „starej“ Podturni. V tomto roku pokračovala revitalizácia piatich ulíc, došlo (a ďalej pokračuje) k výmene okien na obecnej úrade, čo bolo už nevyhnutné, lebo okná tu naposledy osadili v roku 1936. Je logické, že nám išlo najmä o zefektívnenie prevádzky. Inak povedané šetríme obecné peniaze. Podarilo sa opraviť podlahu na „hojdacom moste ponad Váh“. V tomto roku sme ukončili prvú etapu rekonštrukcie miestnej knižnice a infocentra, kde dáme do užívania verejne prístupný internet. Som rád, že sa nám podarila generálna oprava kultúrneho domu, ale aj jeho okolia, vrátane priestoru pamätníka padlých v 2. svetovej vojne. Upravujeme priestory v centre obce, chodníky, nové osvetlenia, úpravu zelene.

Teší ma, že občania Podturne, na rozdiel od iných miest a obcí, berú vážne aj každoročné spomienkové oslavy SNP, ktorých sa zúčastňujú poslanci NR SR, predstavitelia susedných samosprávnych orgánov, krajskej samospráva a pod. Tí skôr narodení obyvatelia oceňujú pravidelné podujatia k Mesiacu úcty k starším, ale organizujeme aj programy deťom pri príležitosti Medzinárodného dňa detí a stretnutia s Mikulášom. Keď je reč o deťoch a mladých ľuďoch treba povedať, že sa osvedčilo situovanie multifunkčného ihriska, ktoré sme dali do užívania v tomto roku, za prítomnosti premiéra Róberta Fica i ďalších hostí, či vybudovanie nového detského ihriska z fondov Žilinského samosprávneho kraja. V nasledujúcom období nás čaká druhá etapa rekonštrukčných prác objektu knižnice, dokončenie ďalších nájomných bytov a treba sa už konečne pustiť aj do rekonštrukcie domu smútku s osvetlením cintorína. Aby aj ten spĺňal náročné hygienické kritériá súčasnosti a obec mala všetko v takom stave, aby v súvislosti s obecným cintorínom, i ďalšími zariadeniami boli naši občania spokojní. Som nesmierne rád, že sa nám dielo darí. Ak to niekto tak nevníma, mal by si viac všimnúť aktuálnu situáciu a rozvoj obce. Teda všimnúť si a zaujímať sa o regionálnu ako aj miestnu politiku. Naostatok chcem popriať všetkým čitateľom našich obecných novín, občanom Podturne do nasledujúceho roka 2010 veľa zdravia, šťastia, spokojnosti a aspoň toľko radosti z práce, akú máme my predstavitelia miestnej samosprávy a samozrejme i ja.

starosta obce Podtureň
Marián Vojtík

Dakujem

Chcel by som všetkým občanom našej obce poďakovať za účasť vo voľbách do Vyššieho územného celku (Žilinského samosprávneho kraja), ktoré sa konali dňa 14. 11. 2009. Úprimne ďakujem za každý hlas, ktorým ste ma podporili v kandidatúre za poslanca VÚC. Mojou snahou ako poslanca bude presadzovanie rozvoja nášho regiónu, neodmysliac našej peknej obce v oblasti sociálnej, kultúrnej, vzdelávania.

Marián Vojtík, starosta

Z rokovaní Obecného zastupiteľstva

Obecné zastupiteľstvo na RZOZ č. 5/2009 dňa 30. 10. 2009

Schválilo: žiadosť p. Emila Blišťana na výkopové práce k zriadeniu NN prípojky, finančnú pomoc pri oprave evanjelického kostola v Liptovskom Jáne vo výške 200 €, počet zamestnancov Obecného úradu v súlade so štatútom obce, prenájom budovy Lipka na obchodné účely po presťahovaní knižnice do nových priestorov.

Vzalo na vedomie: záznam hlavného kontrolóra obce z kontroly vyúčtovania dotácie z rozpočtu obce pre OFK, záznam hlavného kontrolóra obce z kontroly platenia nájomného v obecných nájomných bytoch. K termínu sú všetky platby za nájomné uhradené.

Uložilo: zvolať výbor OFK a zabezpečiť vyúčtovanie čerpania poskytnutých finančných prostriedkov za rok 2009, vykonať inventarizáciu majetku obce podľa príkazného listu starostu, vykonať kontrolu objektu „KOFA“ z dôvodu neplatenia dane z nehnuteľnosti dňa 4. 11. 2009.

Z verejných hovorov s občanmi: Dňa 4. 11. 2009 sa uskutočnil verejný hovor s občanmi obce, už tretí v poradí za rok 2009. Prítomných zaujímal najviac súčasný rozvoj obce a aktivity, ktoré do konca roka a v roku 2010 bude riešiť zastupiteľstvo a vedenie obce. Pripomienky boli na potrebu vyčistenia niektorých častí potoka Jamníček, ako aj k neobrábaným „záhumienkam“ v obci, ktoré negatívne pôsobia na upravenosť okolia obce, ako aj na životné prostredie. Kritika bola vznesená na neudržiavanie budov kaštiela „Vranovo“ a „Forgáčovského kaštiela“, ktoré taktiež nepôsobia dobrým dojmom na návštevníkov obce.

Rozpočet obce Podtureň za rok 2009

Výdavky bežného rozpočtu   Príjmy bežného rozpočtu

Obec (zabezpečenie chodu obce, služby)	140 338€	100 Daňové príjmy	96 262€
Finančná a rozpoč. oblasť (audit, popl. banke)	1 228€	120 Dane z majetku	41 526€
Transakcie verejného dlhu (úroky bankám)	44 480€	130 Dane za tovary a služby	58 819€
Ochrana pred požiarmi	1 395€	210 Príjmy z pod. a vlast. majetku	237 014€
Cestná doprava (údržba MK, značky)	1 760€	220 Administratívne a iné poplatky	8 191€
Nakladanie s odpadmi – vývoz TKO	14 042€	240 Úroky z tuzemských úverov	100€
Rozvoj bývania	1 218€	290 Iné nedaňové príjmy	664€
Rozvoj obcí – dot. na stavebný úrad	929€	310 Tuzemské bežné granty	930€
Verejné osvetlenie (elektr. materiál)	2 988€	Bežné príjmy celkom	443 506€
Rek. a šport. služby (dotácia OFK, energ.)	6 639€	Kapitálové príjmy	
Kultúrne služby (Kult dom, knihy, materiál)	2 191€	320 Tuzemské granty kapitálové	503 570€
Vysielacie služby (náklady na miestny rozhlas)	398€	Kapitálové príjmy celkom	503 570€
Náboženské a iné služby (akcie ZPOZ)	3 187€	Príjmové finančné operácie	
Staroba – jednota dôchodcov	1 029€	510 Tuzemské úvery, pôžičky	173 590€
Opatrovateľská služba	11 009€	Príjmové finančné operácie celkom	173 590€
Rodina – príspevok pri narodení dieťaťa	896€	Bežné príjmy	443 506€
Nezamestnanosť – koordinátor	266€	Kapitálové príjmy	503 570€
Výdavky bežného rozpočtu spolu	233 993€	Príjmové finančné operácie	173 590€
		Príjmy celkom	1 120 666€

Výdavky kapitálového rozpočtu

Obec (pozemky, výpoč. technika)	17 535€
Rozvoj bývania – nové byty	701 377€
Kultúrne služby – rekonštrukcia KD	29 543€
Výdavky kapitálového rozpočtu spolu	748 455€
Výdavkové finančné operácie	
Transakcie verejného dlhu – splácanie úverov	124 190€
Verejné osvetlenie – účasť na majetku	14 028€
Výdavkové finančné operácie spolu	138 218€

Sumár výdavkov

Výdavky bežného rozpočtu	233 993€
Výdavky kapitálové	748 455€
Výdavkové finančné operácie	138 218€
Výdavky celkom	1 120 666€

v €	Bežný rozpočet	Kapitálový rozpočet	Finančné operácie	Celkom
Príjmy	443 506	503 570	173 590	1 120 666
Výdavky	233 993	748 455	138 218	1 120 666
Výsledok hospodárenia	+ 209 513	- 244 885	+35 372	0

Výsledky volieb – poslanci VÚC

V okrese Liptovský Mikuláš bolo 45 kandidátov na šesť poslanceckých miest do krajskej samosprávy.

1. Ján Blcháč (SMER-sociálna demokracia, Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko) 5 557 hlasov. 2. Alexandr Slavkofský (Koalícia politických strán a hnutí Kresťanskodemokratické hnutie, Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana, Občianska konzervatívna strana) 4700. 3. Branislav Tréger (nezávislý) 3356. 4. Jozef Repaský (Koalícia politických strán a hnutí Kresťanskodemokratické hnutie, Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana, Občianska konzervatívna strana) 2984.

5. Ladislav Andreanský (SMER – sociálna demokracia, Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko) 2895. 6. Marián Vojtík (SMER – sociálna demokracia, Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko) 2443. 7. Danica Žiaková (KDH, OKS, SDKÚ-DS) 2215. 8. Rudolf Urbanovič (SNS) 2173. 9. Jan Kuska (KDH, OKS, SDKÚ-DS) 2086. 10. Ladislav Hološ (KDH, OKS, SDKÚ-DS) 2009. 11. Milan Kružliak (KDH, OKS, SDKÚ-DS) 1957. 12. Dušan Fabian (ĽS-HZDS, SMER) 1854. 13. Viera Tereková (ĽS-HZDS, SMER) 1683. 14. Dušan Matejka (NEKA) 1426. 15. Ľuboš Racko (ĽS-HZDS, SMER) 1331. 16. Rastislav Adamčák (SaS) 1282. 17. Vladimír Cisár (KSS) 1245. 18. Vladimír Čonka (DÚ) 1215. 19. Dušan Devečka (NEKA) 1008. 20. Peter Jurčo (SaS) 1006. 21. Erik Gemzický (SNS) 827. 22. Tomáš Gajdoš (SaS) 823. 23. Jozef Lukáč (NEKA) 690. 24. Peter Mitošinka (SaS) 627. 25. Milan Stromko (SNS) 626. 26. Ivan Stankoviansky (ZRS) 623. 27. Miroslav Šutliak (HZD, SF, SZ) 586. 28. Eva Vondráková (SNS) 548. 29. Eva Kubová (SDL) 539. 30. Rastislav Haraga (NEKA) 495. 31. Jozef Guráň (SNS) 460. 32. Albert Albert (KSS) 442. 33. Miroslav Sčasný (SNS) 430. 34. Jaroslav Kubo (SDL) 421. 35. Michal Kotian (KSS) 407. 36. Magdaléna Juriková (KSS) 379. 37. Štefan Brestovský (ASV) 341. 38. Ján Holec (KSS) 274. 39. Drahomír Vallo (KSS) 250. 40. Michal Lisý (ZSNS) 230. 41. Vladimír Fiedor (ÚSVIT) 215. 42. Peter Fürst (EDS) 214. 43. Libor Ladányi (ZSNS) 182. 44. Martin Géci (ND) 156. 45. Michal Macko (ND) 154.

Pán Forgáč Jaroslav st. odvolil medzi prvými občanmi...

Pohľad na volebnú komisiu okrsku v Podturni

Výsledky volieb v obci Podtureň do orgánov Žilinského samosprávneho kraja konaných dňa 14. 11. 2009

Počet oprávnených osôb vo volebnom okrsku zapísaných do zoznamu voličov 610. Počet voličov, ktorým boli vydané obálky 321. Počet odovzdaných obálok 321. Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby do zastupiteľstva 312. Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby predsedu 296.

Účasť 52,62 %

Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov pre voľby predsedu podľa poradia na hlasovacom lístku:

1. Juraj Blanár	250
2. Štefan Brestovský	8
3. Pavel Pavlásek	19
4. Jozef Tarčák	19

Počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov pre voľby do zastupiteľstva podľa poradia na hlasovacom lístku

1. Rastislav Adamčák	14	25. Ján Kuska	17
2. Albert Alebert	6	26. Libor Ladányi	3
3. Ladislav Andreanský	69	27. Michal Lisý	2
4. Ján Blacháč	106	28. Jozef Lukáč	10
5. Štefan Brestovský	5	29. Michal Macko	2
6. Vladimír Cisár	21	30. Dušan Matejka	3
7. Vladimír Čonka	2	31. Peter Mitošinka	5
8. Dušan Devečka	9	32. Luboš Racko	37
9. Dušan Fabian	14	33. Jozef Repaský	16
10. Vladimír Fiedor	4	34. Alexander Slafkovský	49
11. Peter Fürst	34	35. Ivan Stankoviansky	4
12. Tomáš Gajdoš	15	36. Milan Stromko	7
13. Martin Géci	1	37. Miroslav Ščasný	2
14. Erik Gemzický	1	38. Miroslav Šutliak	6
15. Jozef Muráň	5	39. Viera Tereková	16
16. Rastislav Haraga	–	40. Branislav Tréger	46
17. Ján Holec	4	41. Rudolf Urbanovič	34
18. Ladislav Hološ	10	42. Drahomír Vallo	1
19. Peter Jurčo	19	43. Marián Vojtík	281
20. Magdaléna Juríková	3	44. Eva Vondráková	7
21. Michal Kotian	6	45. Danica Žiaková	16
22. Milan Kružliak	11	24. Eva Kubová	8
23. Jaroslav Kubo	–		

Obvodný lesný úrad v LM

Vážení občania Ministerstvo pôdohospodárstva SR informuje o vydaní rozhodnutia na ochranu smrečín, číslo: 3707/2009 – 710, zo dňa 05. 10. 2009 MP SR, Sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva s cieľom zabrániť zhoršovaniu zdravotného stavu lesných porastov so zastúpením smreka následkom pôsobenia škodlivých činiteľov, vydalo Rozhodnutie na ochranu smrečín s platnosťou pre územie celého Slovenska. Celé rozhodnutie nájdete na internetovej stránke www.land.gov.sk. V sekcii Lesníctvo/Rozhodnutie na ochranu smrečín. Podľa výrokovej časti tohto rozhodnutia, bodu III. B/ 3,4), uložilo MP SR obvodným lesným úradom:

– informovať obce v k.ú. ktorých sa nachádzajú lesné porasty so zastúpením smreka (na tzv. bielych plochách) o vydaní tohto rozhodnutia.

– poskytovať obciam súčinnosť pri výkone kompetencií podľa § 47 a § 69 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V zmysle uvedeného môže obec rozhodnúť o vyrúbaní dreviny smrek, napadnutej podkôrnym hmyzom a uložiť realizáciu tohto výrubu vlastníkovi (správcovi alebo nájomcovi, pozemku, ktorý nie je správou katastra v evidencii nechnuteľností v súbore „C“ vedený ako druh pozemku – lesný pozemok. Uvedený postup je potrebné dodržať v záujme zabránenia rozširovania podkôrneho hmyzu na drevine smrek na lesných aj nelesných pozemkoch.

Ing. Lubomír Halko, prednosta úradu

*Želáme Vám,
šťastia, ľúby
hodiny, v kruhu
svojej rodiny, užite
si spoločne, krásne
sviatky vianočné
a nech dlho prevláda
novoročná nálada.*

*Predsedníčka ZPOZu
Viera Vozáriková*

Nezabudol si zamknúť?

Iste to poznáte. Zavriete za sebou dvere bytu, vyjdete na ulicu a po pár metroch sa zastavíte. Uvažujete: „Zamkol som alebo som nezamkol?“ Vráťte sa späť a stlačíte kľučku na dverách. Je zamknuté. Dvere ste zamkli úplne bezmyšlienkovite, už roky cvičenými pohybmi.

Podobnú skúsenosť má väčšina z nás cez Vianočné sviatky. Adventné obdobie je už tradične pre nás obdobím upratovania, pečenia, kupovania darčiekov a zdobenia vianočného stromčeka. Bezmyšlienkovite, bez uvažovania, prečo je to tak, čo je za tým všetkým. Na Vianoce sa navečeriame a rozdelíme si darčeka a zvyšok večera už strávime pri televíznom programe. Opäť bez toho, aby sme si položili otázku, čomu môžeme poďakovať, že niekoľko dní môžeme stráviť v kruhu svojej rodiny. A nakoniec sviatky prehrmia bez toho, aby sa niečo zmenilo v nás či okolo nás.

A pritom Vianoce sú každý rok hlasom, ktorý nám pripomína: pred mnohými rokmi Boží Syn prišiel na zem kvôli nám. Vianočné príbehy každý rok nanovo opakované klopú na dvere našich duší a nevťeravo, ticho nás presviedčajú, že v narodenom dieťatku sa nám zjavila zachraňujúca Božia moc a láska. Každý rok sa nám Vianoce pripomínajú, naplňajúc tak myšlienku istého múdreho človeka: „Kristus by sa mohol narodiť aj tisíckrát v Betleheme, ale ak sa nenarodí v našich srdciach, nič to nepomôže.“

Preto vás, milí priatelia, srdečne pozývam k účasti na službách Božích. Prajem vám hlboké prežitie sviatkov príchodu Spasiteľa sveta, Ježiša Krista.

Peter Taját zborový farár

Lúčili sme sa

V Podturni sme sa v roku 2009 stretli štyrikrát na evanjelických pohreboch.

Opustili nás:

- 14. 1. 2009 Božena Mlynarčíková,
rod. Konfalová,
- 9. 10. 2009 Anna Janeková,
rod. Slavkovská,
- 4. 11. 2009 Ružena Jariabeková,
- 19. 11. 2009 Mária Mlynarčíková,
rod. Perašínová.

Ježiš riekol: „Ja som vzkriesenie a život - kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie, a nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa.“ (Ján 11,25)

-pt-

Kolobeh života

Okrúhleho jubilea sa dožil:

Juraj Klotton

60 rokov

Gratulujeme

Služby Božie počas adventu a Vianoc 2009

všetky adventné nedele	služby Božie so spovedou a Večerou Pánovou	ev. kostol v L. Jáne	9.00 hod.
24. december, štvrtok, Štedrý deň	Štedrovečerné služby Božie	ev. kostol v L. Jáne	17.00 hod.
25. december, piatok 1. slávnosť vianočná Božie narodenie	Slávnostné služby Božie	ev. kostol v L. Jáne	9.00 hod.
26. december, sobota, 2. slávnosť vianočná Pamiatka Štefana mučeníka	Služby Božie	ev. kostol v L. Jáne	9.00 hod.
27. december, nedeľa po Vianociach	Služby Božie	ev. kostol v L. Jáne	9.00 hod.
31. december, štvrtok Záver občianskeho roka	Služby Božie	ev. kostol v L. Jáne	17.00 hod.
1. január, piatok, Nový rok o polnoci	Stretnutie pod vežou	pod vežou ev. kostola	0.00 hod.
1. január, piatok, Nový rok	Služby Božie	ev. kostol v L. Jáne	9.00 hod.
3. január, nedeľa po Novom roku	Služby Božie	ev. kostol v L. Jáne	9.00 hod.
6. január, streda Zjavenie Krista Pána mudrcom	Služby Božie	ev. kostol v L. Jáne	9.00 hod.

Evanjelici a divadelníci smútia

Dňa 4. novembra 2009 nás opustila Ružena Jariabeková, evanjelická učiteľka, divadelná ochotníčka, úspešná režisérka ochotníckeho divadla. Rozlúčka s ňou sa uskutočnila 8. novembra 2009 v Dome smútku v Podturni. Na pohrebnej pobožnosti kázal zborový farár Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Liptovský Ján Peter Taját.

Medzi účastníkmi pohrebu bola sestra zosnulej pani učiteľky, taktiež divadelná ochotníčka Marta Jariabeková a taktiež synovec zosnulej, poslanec NR SR Dušan Jariabek. Lúčili sa aj rodáci. Za nich to bol okrem iných seniorálny dozorca a dozorca hybského cirkevného zboru Ondrej Mrlian, starosta obce Hybe Martin Piovarči a pán učiteľ Ondrej Stanček. Lúčil sa i starosta obce Podtureň Marián Vojtík a zástupcovia Červeného kríža.

Rodina Jariabeková dala Slovenku i Evanjelickej cirkvi viacero významných osobností. Medzi nimi môžeme spomenúť známeho herca Ondriša Jariabeka či jedny z prvých slovenských evanjelických diakonís Oľgu a Ludmilu Jariabekové.

Peter Taját evanjelický farár

Životopis

Ružena Jariabeková sa narodila 5. júna 1913 v Hybiach, pokrstená bola 15. júna 1913 v Evanjelickom kostole v Hybiach. Tu vychodila aj evanjelickú ľudovú školu. Pre zlé sociálne pomery začala študovať len ako 18-ročná. Do meštianskej školy chodila v Liptovskom Mikuláši a Poprade, do učiteľského ústavu v Prešove. Vo veku 26 rokov nastúpila cestu učiteľského povolania. Ako evanjelická učiteľka učila na základných školách v Pribyline, Vlachoch pri Ružomberku a v Hybiach. Po roku 1945 viedla stále rekreačné strediská pre deti vojnou postihnutých rodín v Domaniži, v Kochanovciach, v Rožňave a v Detskom domove v Ružomberku. Vtedy pracovala na prechodnú dobu v službách sociálnej starostlivosti. V roku 1951 sa vrátila do školských služieb. Učila na základných školách v Odoríne, v Hybiach, v Detskom liečebnom ústave respiračných chorôb v Dolnom Smokovci. V roku 1977 odišla do dôchodku.

V dôchodkovom veku viedla detské divadelné krúžky v Podturni a v Liptovskom Mikuláši. Jej životná láska bola aj mimoškolská činnosť súvisiaca s vedením a réžiou ochotníckych divadelných a detských divadelných krúžkov. Viedla, režírovala a sporadicky hrala v ochotníckych divadelných krúžkoch. Bola členkou Zväzu divadelných ochotníkov Slovenska. Pracovala v Okresnom poradnom zbore pri Okresnom osvetovom stredisku v Liptovskom Mikuláši, v Krajskom poradnom zbore pre divadlo detí v Banskej Bystrici, v Kultúrno-školskej komisii pri MNV v Hybiach a v Podturni. Bola lektorkou a členkou porôt detských divadelných súťaží.

Usilovnosť, pracovitosť a lásku k ochotníckemu divadelnému umeniu realizovala v mnohých aktivitách. S dospelými divadelnými ochotníkmi v Hybiach, v Pribyline, vo Vlachoch, v Domaniži a v Odoríne v rokoch 1938 až 1965 nacvičila 20 inscenácií hier slovenských autorov. Pri niekoľkých bola tiež autorkou inscenácie. Nacvičila viac než 10 slávnostných akadémií na hybskom javisku, vytvorila viaceré literárne pásma, zborové recitácie, zdramatizovala balady i lyrické básne od rôznych autorov. Viaceré z hier a akadémií sa reprízovali skoro vo všetkých obciach horného a dolného Liptova. Vychovávala adeptov divadelníctva. „Odchovala“ napríklad takých hercov Slovenského národného divadla, ako boli Ivan Rajniak, Slavo Záhradník, Teodor Piovarči. Viedla divadelné krúžky vo viacerých obciach vrátane Lipt. Mikuláša. Taktiež spolupracovala s ČS televíziou.

Jednota dôchodcov

*Čas beží a už sa nevracia späť, ale vracajú sa späť vianočné sviatky.
Výbor Jednoty dôchodcov svojim členom a všetkým spolubýťancom
praje: Na Vianoce a v Novom roku, višňujeme Vám na sto krát:
teplé slnko nad domovom, dobré skutky s dobrým slovom, zdravie,
šťastia akurát, a aby Vás mal každý rád.*

Výbor JD v Podturni

Stretnutie starších

Ani sa ľuďom odísť nechcelo zo stretnutia starších, ktoré sa konalo 29. novembra 2009 v Kultúrnom dome v Podturni. Podobne ako každý rok, aj tohto roku sa stretli starší bratia a sestry z Podturne pri občerstvení duchovnom i telesnom. Okrem nich to však bol aj mužský evanjelický spevokol Svätójánsky prameň a detský evanjelický spevokol Svätójánske mušky.

Na úvod privítal všetkých prítomných zborový kurátor Juraj Mlynarčík. Nasledoval duchovný úvod v podaní zborového farára Petra Tajáta. Prečítal príbeh o vyslobodení

Detský evanjelický spevokol Svätójánske mušky

Mužský evanjelický spevokol Svätójánsky prameň

Prítomných privítal filiálny kurátor Juraj Mlynarčík

apoštola Pavla z väzenia vo Filipis a pripodobnil toto väzenie ku putám staroby, chorôb, slabosti. Podobne ako Pavel, aj každý veriaci človek môže i v týchto putách hľadať pravú radosť a vyslobodenie v Spasiteľovi Ježišovi Kristovi. Prítomným sa prihovorila aj zborová dozorkyňa Iveta Lukáčová. Prítomní zaspievali aj niekoľko duchovných piesní s hudobným sprievodom v podaní kantora Jána Stupku. Spomenuli si aj na všetkých, ktorí nás tohto roku opustili.

V ďalšom bloku nasledovali vystúpenia oboch spevokolov. Najprv sa predstavili deti z detského evanjelického spevokolu Svätójánske mušky. Zaspievali tri vianočné piesne, ktoré sú súčasťou programu pripravovaného na Štedrý večer. Po nich nasledoval Svätójánsky prameň. Nakoniec sa prítomní občerstvili pripravenými dobrotami a starší dostali Evanjelické stolové kalendáre.

Podakovanie za celé stretnutie patrí predsedníctvu Cirkevného zboru Liptovský Ján a starostovi obce Mariánovi Vojtíkovi. Nesmieme zabudnúť na všetky ochotné sestry a ochotných bratov, ktorí toto stretnutie pripravili, prichystali občerstvenie, zakúrili a pripravili všetko potrebné. Najmä však patrí vďaka Pánu Bohu, ktorý stretnutie požehnal hojnou účasťou a dobrým pocitom v srdciach všetkých prítomných.

Peter Taját, zborový farár

Detský evanjelický spevokol Svätójánske mušky ŤA POZÝVA.
 Venuje sa nácviku detských kresťanských piesní, vedie hrovou formou ku kresťanským hodnotám, k budovaniu priateľstiev a k prehĺbovaniu umeleckého citenia a osobných daností.
 Vítané sú všetky deti bez rozdielu vierovyznania a veku.
 Nácviky prebiehajú každú stredu o 16:30 hod. v Kultúrnom dome v Podturni.

Aká je dnes škola v Liptovskom Jáne?

Tento rok došlo k rozsiahlej úprave - stavebným prácam v zariadení predškolskej a školskej prípravy detí. Zariadenie škôlky a základnej 9-ročnej školy využívajú aj deti našej obce, chceme priblížiť čitateľom, aký je po rekonštrukcii zariadenia jeho súčasný stav.

Nový školský rok sme otvorili tradične pred budovou školy. Privítali sme našich hostí – starostov: z obce Podtureň pána Mariana Vojtíka, z Uhorskej Vsi pána Michala Pavelicu a z Liptovského Jána pána Juraja Filu. Prváci sa v sprievode rodičov potešili z krásne pripravenej prvej triedy, privítala ich pani učiteľka triedna Mgr. Mariana Ondrejčeková. Do novučičkových lavíc po prvýkrát zasadlo trinásť prvákov: Emka Balcová, Matúško Daňo, Samko Daňo, Danielko Hanko, Simonka Chudobová, Tereška Jezná, Miško Kasanický, Natalka Mlynarčíková, Viktorka Mydliarová, Adrianka Pavelicová, Danielka Poliaková, Miško Réty a Kristínka Sokolová.

Dostali veľa darčiekov potrebných na vyučovanie. Očká im viditeľne žiarili a všetci sa na školu tešili.

V školskom pedagogickom zbore nenastali zvláštne zmeny. Triedne pani učiteľky pokračujú vo výchove a vzdelávaní so svojimi žiakmi: v primárnom vzdelávaní v druhej triede Mgr. Andrea Salajová, v tretej Mgr. Valéria Jandová, v štvrtej Mgr. Viera Šimovčeková. V sekundárnom vzdelávaní v piatej triede je triedna Mgr. Janka Králiková, v šiestej Mgr. Marcela Čumpelíková

je zároveň aj výchovná poradkyňa, v siedmej Mgr. Daniela Fröhlichová, v ôsmej Mgr. Janka Dúbravcová a v deviatej triede Mgr. Blanka Špačková. Náboženskú výchovu vyučujú páni farári Mgr. Peter Taját a PaeDr. František Kočibal. Vychovávateľka v školskom klube detí je Bc. Lubica Forgáčová. Zástupkyňa školy Mgr. Mária Devečková a riaditeľka Mgr. Jana Pivková. V školskej jedálni pracujú štyri zamestnankyne (pani Jančušková, Zolerová, Čendulová a vedúca ŠJ pani Škultétyová), ktoré varia a vydávajú stravu aj pre materskú školu. O poriadok a čistotu sa stará pán školník Brziak s dvoma upratovákami pani Pinkovou a Rakytovou. Ekonomické veci školy vybavuje pani Čániová. Celkom aj so zamestnancami materskej školy, v ktorej pribudla jedna trieda, má škola spolu 30 zamestnancov a 168 detí.

Prítomní rodičia aj hostia si poobzerali vynovené priestory školy, hygienické zariadenia aj vymenené okná na celej budove. Na premene budovy sa pracovalo počas celého leta, ba aj počas celého septembra. Škola dostala nové šaty, nové pestre farby. Túto premenu si už naozaj

zaslúžila. Všetci sa veľmi tešíme a naozaj radostným a pevným krokom sme vstúpili cez nové školské dvere do nového roka za plnením

svojich žiackych a učiteľských povinností. A cítime, že budeme zasa o niečo lepší ako vlani. O to sa budeme všetci – zriaďovateľ, vedenie

školy, pedagógovia, nepedagogickí zamestnanci aj rodičia usilovať. Tak nám všetci držte palce!

Mgr. Jana Pivková

Nová trieda v MŠ

Už v závere minulého školského roku nám v materskej škole bolo jasné, že záujem o umiestnenie detí ďaleko prevyšuje nielen určené počty detí v triedach podľa zákona 245/2008 Z.z. (školského zákona), ale aj priestorové a kapacitné podmienky materskej školy. S počtom detí 67 na školský rok 2009/10 bolo nutné otvoriť ďalšiu triedu, ktorá vyžadovala vhodné priestory. V budove MŠ, najmä sociálne zariadenia, sotva vyhovovali počtu detí dvoch tried. Ani priestory v ZŠ, ktoré by spĺňali aspoň čiastočne prevádzkové požiadavky – samostatný vchod, vyhovujúce sociálne zariadenia, sa nenašli. Rozhodnutie padlo na priestory obecnej knižnice a kaderníctva – bývalého služobného bytu v ZŠ. Po nevyhnutných rekonštrukčných úpravách sa zdali najvhodnejšie. Bolo treba vybudovať nové sociálne zariadenia so sprchovým kútom, zodpovedajúcim počtom detských umývadiel

i detských WC. Dnes sa už dá povedať, že po niekoľkonásobných úpravách sociálne zariadenia spĺňajú požiadavky modernej materskej školy. V rámci rekonštrukcie boli v týchto priestoroch vymenené okná, vybavené žalúziami v miestnosti, používané ako spálňa, odhlučnenie tejto miestnosti, vymenené podlahy za plávajúce, zriadenie miestnosti na vydávanie stravy, zabudovanie nových odkladacích priestorov v stene. Nová trieda bola zariadená novým policovým nábytkom, novými ležadlami, šatňovými skrinkami. Nové detské podhlavníky a prikrývky nám poskytla firma QUILTEX za symbolickú cenu. V priestoroch po rekonštrukcii by málokto poznal pôvodné nevyhovujúce „*pivničné priestory*“ pre deti.

Posledné úpravy prebiehali z iniciatívy všetkých paní učiteliek a prevádzkových pracovníčok, ktoré na úkor osobného voľna, za čo im patrí obdiv a poďakovanie, skrášlili

a zútnili novú triedu tak, aby tým najmladším deťom čo najviac pripomínala rodinné prostredie. Veď práve týmto deťom, 2–3 ročným bola určená nová trieda aj z týchto dôvodov. No najmä preto, že sa chystali urobiť prvý ťažký krok vo svojom živote. Snahou nás všetkých bolo uľahčiť im tento okamih i nadväzovanie prvých kontaktov s rovesníkmi, učiteľkami a ostatnými zamestnancami v materskej škole.

Druhého septembra bolo pracovníčkami RÚNZ v L. Mikuláši vydané povolenie na prevádzkovanie tretej triedy materskej školy v týchto priestoroch. Dňa 17. septembra bola slávnostne uvedená do užívania starostom Jurajom Filom za prítomnosti hostí a rodičov.

A Vás, naši kamaráti z „*veľkej školy*“, chcú poprosiť všetky malé deti: „Trošičku nás rešpektujte. Pri veľkom hluku si popoľudní nemôžeme dobre oddýchnuť. A oddych ešte skutočne

potrebujeme, veď sme ozaj maličkí. Ďakujeme!“

V septembri sme privítali najvyšší počet detí v porovnaní s poslednými rokmi 64 a z toho 21 „nových“ detí. Materskú školu navštevuje 41 detí z Liptovského Jána, z Podturne dochádza 9 detí, z Uhorskej Vsi 11, jedno dieťa z Beňadikovej a dve z Liptovského Mikuláša.

Po prvýkrát pri rozdeľovaní detí do tried sa nám podarilo rešpektovať vekové osobitosti detí a tým odstrániť veľké vekové rozdiely v triedach a s nimi narastajúce konflikty a problémy.

Prvú triedu, umiestnenú v nových priestoroch, navštevuje 14 detí, dve deti dovŕšili vek troch rokov, ostatné deti sú mladšie ako tri roky. Dve deti dosiahnu vek tri roky v druhom polroku školského roka. Všetky prekročili po prvýkrát prah materskej školy. Pribudol

Adko Adamík, Vikinka Čendulová, Luboško Durdík, Adamko Huraj, Tobi Janovčík, Simonka Kompišová, Nelka Konfalová, Tomáško Krajčí, Natálka Kusová, Adko Lubelan, Tomáško Sekerák, Lubko Straka, Miška Tomková, Anetka Záhorská.

V druhej triede je zapísaných 23 detí 3–4 ročných. Tu sme tiež privítali šesť nových detí: Filipka Chovana, Jakubko Garabáš, Dominiku Kamenskú, Kristínku Mackovú, Sárku Miškovičovú, Ivetku Stanislavovú.

Tretiu triedu navštevuje 27 detí 4–6 ročných, jedno dieťa má odložený nástup povinnej školskej dochádzky, 14 detí v tomto školskom roku absolvuje posledný ročník predprimárneho vzdelávania, čoho dokladom bude písomné Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelania. Aj v tejto triede sme privítali Nika Kuruca.

Pedagogický kolektív posilnili nové pani učiteľky a to Renatka Hurajová a Petka Sekeráková a prevádzková pracovníčka Mirka Čendulová. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti od septembra pracujeme podľa nového Školského vzdelávacieho programu a učebných osnov.

Najmladším deťom želáme, aby ich prvý samostatný krok „bez mamy“ bol úspešný a pohodový, a ostatným deťom, aby v tomto školskom roku v našej materskej škole prežili nezabudnuteľné a pre ich osobnostný vývoj veľmi významné obdobie svojho života úspešne a radostne.

za pedagogický kolektív MŠ
Zora Šimovčeková

Z činnosti obce

V obci aj v uplynulom období pokračovala výstavba „námestia“, ktorú v dobrej kvalite realizuje spoločnosť Lesostav s.r.o.

A prišiel Mikuláš. Deti ho privítali s jasotom i skúmovými očkami...

◀...a že by sa nebáli ani čerta

I tento rok vedenie obce zorganizovalo stretnutie občanov našej obce, aby si ich uctilo pri príležitosti „Mesiaca úcty k starším“

Prítomných potešilo vystúpenie ľudovej speváckej skupiny z Važca

Naše deti pod vedením p. Ľubky Forgáčovej si za scény od starých vyslúžili veľký potlesk

ODCHODY VLAKOV

Zastávka Podtureň
Platí od 13. decembra 2009

Smer Žilina				Smer Košice			
Č. vlaku	Odchod	Stanica	Poznámka	Č. vlaku	Odchod	Stanica	Poznámka
0s7830	05.11	Žilina	4	0s7805	04.00	Košice	
0s7832	06.34	Žilina	1	0s7841	05.22	Sp. N. Ves	1
0s7820	07.08	L. Mikuláš		0s7807	06.03	Košice	
0s7856	09.20	Žilina	7	0s7831	07.15	Poprad-T	2
0s7804	11.26	L. Mikuláš		0s7821	07.47	L. Hradok	7
0s7834	12.36	Žilina	1	OS7843	12.39	Poprad-T	
0s7864	14.21	Žilina	6	0s7845	13.37	Sp. N. Ves	1
0s7806	14.30	Žilina	1	0s7813	14.32	Košice	
0s7836	15.41	L. Mikuláš		0s7833	15.13	Sp. N. Ves	2
0s7842	17.29	L. Mikuláš		0s7835	15.53	Poprad-T	1
0s7844	18.27	Ružomberok	8	OS7883	16.33	Poprad-T	3
0s7868	19.05	Vrútky	2	0s7863	17.16	L. Hradok	8
0s7812	20.55	Ružomberok		0s7847	17.56	Poprad-T	1
0s7848	23.39	L. Mikuláš	5	0s7885	18.42	Poprad-T	3
				0s7849	18.42	Poprad-T	1
				0s7839	22.35	Poprad-T	5

Poznámky:

- 1- premáva v „X“
- 2- premáva v „X“ a „6“
- 3- v „6“ a „+“
- 4- premáva v „X“ a „6“, po Ružomberok premáva denne

- 5- premáva v „X“ a „6“ nejde 31.12.
- 6- lde v „6“
- 7- lde v „X“, nejde 24.12.–6.1., 1.7.-31.8.
- 8- premáva v „X“, nejde 24.12.–6.1.

OBEČNÉ NOVINY

TÝŽDENNÍK MIEST A OBCÍ

Vyňaté z Obecných novín č. 44 z 27. októbra 2009

Predstavitelia ZMOS na tlačovej besede po zasadaní rady ZMOS v Bratislave: Naše požiadavky sú v prospech občanov miest a obcí! Ešte sa neskončilo zasadanie rady ZMOS 13. októbra v Bratislave a už si pred novinárov sadli predseda Michal Sýkora, výkonný podpredseda ZMOS Jozef Turčány a riaditeľ ekonomickej sekcie kancelárie ZMOS Jaroslav Mrva, aby ich informovali o stanovisku samosprávy reprezentovanej ZMOS k návrhu štátneho rozpočtu na r. 2010 a rozpočtu verejnej správy na r. 2009 a 2010. Rada ZMOS sa tomuto bodu jej programu venovala vyše tri hodiny, pričom do diskusie sa zapájali aj hostia – zástupcovia Ministerstva financií SR. Dlhej diskusii sa nemožno čudovať, lebo sú samosprávy, ktorým ide takmer o bytie či nebytie. Ako zvyčajne prvý hovoril predseda ZMOS. Čo je podstatné a treba zdôrazniť, v štátnom rozpočte (ŠR) je napísané, že dochádza k usporiadaniu – konsolidácii ŠR v budúcom roku. ŠR verejnej správy zahŕňa štátnu správu a územnú samosprávu, teda VÚC a obce. Štát má tento rok výpadok na daniach, ale budúci rok už nie. VÚC nemajú výpadok tento rok, ale majú budúci rok. A obce a mestá sú jediný subjekt verejnej správy, ktorý má výpadok v jednom i druhom roku. Kríza nás postihuje najvýraznejšie, zdôraznil predseda ZMOS a pokračoval. Je to preto, lebo samospráva má ako hlavný zdroj príjmov podiel na daniach z príjmov, ktoré platia zamestnaní ľudia, teda na dani zo mzdy. Tým, že sa zvyšuje počet nezamestnaných, logicky sa znižujú príjmy miest a obcí. Čiže my sme priamo naviazaní na problémy s krízou. Keď sme v Rade pre krízu rokovali o opatreniach proti kríze, koalícia i opozícia sa zhodli, že treba prijímať systémové riešenia. A že jedno zo systémových opatrení je zamestnanecká prémie, aby mali všetci ľudia, ktorí sú zamestnaní úľavu na dani, treba odpočítateľnú položku. Lenže táto odpočítateľná položka sa premieta do znižovania výnosu dane pre samosprávu. Teda okrem toho, že jej príjem znižujú nezamestnaní, znižuje sa aj o odpočítateľnú položku. Vtedy nás oslovili, či podporíme prijatie zamestnaneckej prémie, teda odpočítateľnej položky na dva roky 2009 a 2010, s tým, že finančníci vypočítali vo februári, že dopad krízy na nás bude pol miliardy Sk a odpočítateľná položka nám skráti príjmy o ďalšie dva a pol mld. Sk, teda spolu tri mld. Sk. Vtedy sme v ZMOS zvažovali a povedali, dobre, ak toto máme položiť na oltár vlasti pre riešenie krízy, dokážeme to prežiť, ale nesmie už dochádzať k tomu, aby mala samospráva ďalšie výpadky príjmu cez novo prijímané zákony, ako sa to dialo doteraz. Samospráva je teda od februára „vtiahnutá“ do krízy, ktorú sme poňali tak, že v samospráve naozaj šetríme cez rôzne prijímané opatrenia. Júlová prognóza – šesťnásobný prepád príjmov. Do toho nám prišli v júli ďalšie odhady z MF SR, kde prepád príjmov nebol už iba pol miliardy, ale šesťnásobne vyšší. A tento prepád príjmov nás už výrazne postihuje a už ich v samospráve „neustojíme“ pripomenul M. Sýkora. Nemôžeme akceptovať to, že vláda neprenáša krízu na občana, ale my ju budeme musieť na občanov preniesť, lebo sú súčasťou štátu. Pri pohľade na tento vývoj sme preto žiadali, aby nám štát tú

odpočítateľnú položku kompenzoval. Je to systémové opatrenie štátu, preto sme chceli, aby nám štát tých dva a pol mld. vrátil späť. Dnes štátny tajomník MF SR Kažimír prišiel na Radu ZMOS s informáciou, že štát nám na tento rok akceptuje požiadavku dva mld. Sk a že ich samospráva dostane do konca tohto roka. Rok 2009 tak vieme – so všetkými úspornými opatreniami, vrátane prepúšťania pracovníkov – prežiť, povedal M. Sýkora. Rok 2010 sa ukazuje krutý! Oveľa väčším problémom, pokračoval predseda ZMOS, je rok 2010. Ukazuje sa, že tento rok bude pre samosprávu doslova krutý. Tu došlo k predbežnej dohode, že zamestnanecká prémie, ktorá sa mala pôvodne pre budúci rok valorizovať, nebude valorizovaná, aby ten dopad na samosprávu nebol ešte vyšší, ako tento rok. Ten dopad však aj pri tomto kroku bude na samosprávu ešte 3,7 mld. Sk. Aby sme tieto prostriedky získali, budeme oslovovať všetkých poslancov NR SR, budeme podľa uznesenia Rady ZMOS vyzývať politické strany, aby k našim požiadavkám zaujali stanovisko. Máme aj rokovanie v Čechách s Českým svazom miest a obcí, v ktorom prvou témou je dopad krízy na samosprávu. Čo konkrétne žiadame na rok 2010, dal si otázku M. Sýkora a odpovedal. Zamestnanecká prémie predstavuje v takej podobe ako je dnes 4,6 mld. Sk, to je asi 154 mil. eur a toto žiadame, aby nám bolo vykompenzované. Časť kompenzácie sa dá urobiť tak, že sa zastaví valorizácia a ostane na úrovni tohto roka, tam samospráva získa vyše 31 mld. Eur, teda v korunách vyše 933 miliónov. Ostane tak 3,7 mld. Sk a tu žiadame, aby sa zmenil zákon o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov fyzických osôb (FO) tak, že zo 6 percent, ktoré teraz idú štátu, by mestá a obce dostali 4,7 %, čím by mali spolu 75 % z tejto dane a VÚC by dostali 1,3 %, aby mali takmer 25 % z dane z príjmu FO. Čiže tých 6 % by sa rozdelilo medzi mestá/obce a VÚC tým istým pomerom, ako je daň delená dnes. Tak by sme znížili dopad krízy na samosprávu miest a obcí o ďalších takmer 74 mil. eur, teda 2,22 mld. Sk. Samozrejme, že poslanci by museli

takýto návrh podporiť pri hlasovaní o ŠR. Súčasne sme požadovali novelizáciu zákona o dani z príjmov, na otvorenie daňových zákonov však nie je politická vôľa, čo sa odôvodňuje tým, že môžeme v doteraz prijatých zákonoch hľadať také odpočítateľné položky zatažujúce samosprávu, ktoré by nemuseli byť odpočítateľné, čo by pomohlo samospráve. Tejto témy sa nebojíme. „Prečistia“ sa ostatné zákony? Ďalej sme požiadali parlament, aby urobil také zmeny v zákonoch a ostatných legislatívnych normách, ktorými by došlo k zníženiu nákladov miest a obcí a ktoré je potrebné urýchlene prijať na riešenie stabilizácie financovania miestnej územnej samosprávy. Oslovilo nás MF SR, aby sme pomenovali presne zákony, ktoré nám berú finančné prostriedky, ale nemuseli by. My sme taký sumár urobili a je na nich, či pozastavia alebo odložia účinnosť týchto zákonov, aby sme nemuseli určité finančné prostriedky vynakladať. To sa však netýka plošne všetkých miest a obcí, ale len tých, na činnosť ktorých sa vzťahuje príslušná legislatívna norma. Ďalej sme prijali stanovisko, v ktorom žiadame, aby v kapitole ministerstva pôdohospodárstva sa vyčlenili účelové finančné prostriedky v sume 10,2 mil. eura, teda 307,3 mil. Sk na refundáciu DPH obciam v Programe rozvoja vidieka. Každý rok dávame túto požiadavku, aj keď každý minister to akceptuje, lebo ministri sa tu tiež menia každý rok. Inak by práve tie malé obce mali najväčšie spolufinancovanie na projektoch podporených eurofondmi. Zároveň sme požiadali vyčleniť účelové prostriedky v sume 238-tisíc eur, teda 7,1 mil. Sk na financovanie úloh potrebných na majetkovoprávne usporiadanie pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a VÚC. Viete, vysvetľoval M. Sýkora, že bol prijatý zákon o usporiadaní toho, čo na nás prešlo a čo ešte patrí štátu, ale treba, aby sa aj štát na tom podieľal – vypracovaním geometrických plánov a iných vecí. V závere svojho vystúpenia Michal Sýkora zdôraznil, že samospráva nemôže a nechce zakrývať realitu vo financovaní jej potrieb. Aj keď ide o volebný rok samosprávy, ak sa nenájdu prostriedky, ktoré by aspoň čiastočne vykompenzovali dopady krízy, musíme prepúšťať pracovníkov, negatívne sa to prejaví na školstve, ktoré máme v originálnej kompetencii, tam všade sú ľudia „zavesení“ na našich podielových daniach. Ak tieto dane budú krátené prenesie sa to na tieto školy, ich pracovníkov, prenesie sa to aj na opatrovatelky starších ľudí, ktorí opateru nevyhnutne potrebujú. Mali sa napr. sprísniť hygienické normy v materských školách, teda aj finančné nároky, ak sme ich doteraz nesprísnil, nemali by sme to robiť v kríze, ale počkať, kým odznie. V oblasti prenesených kompetencií, napr. pri základných školách, sme iba poštári financií, koľko štát pošle, toľko dáme školám. Budú sa musieť s tým riaditelia škôl vysporiadať. Tam, žiaľ, problémy vzniknú. Podobne sú to ďalšie zákony, napr. o sociálnych službách. To všetko malo zvýšiť výdavky samosprávy. Budúci rok čakáme pomoc štátu, je to celkom legitímna požiadavka, preto že na nás najťažšie dopadlo opatrenie, ktoré systémovo prijímal štát na elimináciu krízy. Nesúhlasíme s návrhom štátneho rozpočtu, pretože aj keď vláda deklaruje, že návrh štátneho rozpočtu je konsolidačný a stabilizujúci, rozpočet verejnej správy taký nie je. Samospráva má jediná rozpočet, ktorého príjmy klesajú dva roky po sebe. Ak ho poslanci odhlasujú, prejaví sa to, žiaľ, tvrdo na kvalite služieb samosprávy pre občanov, zdôraznil na záver svojho vystúpenia M. Sýkora.

Vyňaté z Obecných novín č. 50 z 8. 12. 2009

Nie je čo závidieť (dedinským starostom)! Už v roku 1919 píše Max Weber vo svojom prejave Politika ako povolanie nasledujúcu úvahu: „Možno povedať, že predovšetkým tieto tri vlastnosti sú pre každého politika rozhodujúce: vášeň, zodpovednosť, miera. Starostovi obce nastupujúcemu do funkcie sú tieto vlastnosti už vopred podvedome jasné a v priebehu jeho funkčného obdobia sa o ich dôležitosť mnohokrát presvedčí.“ Pre mnohých občanov je práve starosta prvou osobou, na ktorú sa obrátia v každej situácii. Bez páťosu a zveličovania možno úlohy dedinského starostu rozdeliť do troch hlavných kategórií. Ako prezident plní reprezentatívne úlohy. Víta hostí z domova i zo zahraničia, kladie vence pri oslavách Slovenského národného povstania, pyšne ďakuje svojim občanom pri kultúrnych či športových podujatiach. Vtedy takmer každý občan chce svojho starostu vidieť pekne oblečeného a upraveného. Ak pri jeho prejave nakoniec aj vypadne nejaká tá slza dojatia, je podujatie vnímané ako vydarené. Nuž a veru viackrát sa stane, že niektoré pasáže z jeho prejavu sú kritizované. Ako predseda vlády riadi celú obec. Na obecnom úrade má svoje ministerstvá a úradníkov, dohliada na odpad a životné prostredie, podporuje školstvo, buduje a opravuje komunikácie, sociálnu sieť – všetky úlohy vždy v podvedomí s otázkou, čo na to

povie rozpočet. Ako predseda parlamentu vedie svoje malé zastupiteľstvo. Argumentuje, presvedča, hľadá kompromisy a konsenzy. Byť dedinským starostom je krásne povolanie. Ponúka možnosť ovplyvniť budúcnosť obce. Toto povolanie vyžaduje vášeň. Vášeň pre zavádzanie nových a neoverených myšlienok a postupov, napríklad nový sociálny program, vášeň pre budovanie nových detských ihrísk, organizáciu dňa detí či mikulášsky večierok s pomocou nadšených dobrovoľníkov, vášeň pre nadviazovanie nových partnerstiev so zahraničnými obcami. Vtedy dedinskému starostovi nesmierne pomôže podpora poslancov obecného zastupiteľstva. V takýchto fázach sa často stretáva aj s nepochopením či nedôverou. Mnohokrát občanov viac upokojí zachovanie zabehnutého, ako niečo nové síce budí záujem, avšak aj otázky ako to len bude a u niektorých aj

trochu škodoradosti v zmysle počkáme si, kým sa nepopáli. Vtedy si dedinský starosta musí aj trikrát všetko spočítať, preveriť, zohľadniť dopady a nakoniec s odvahou a odhodlaním začať. Ani vo vysokej politike to nie je inak. Peknými príkladom sú slová manželky amerického prezidenta Michelle Obamovej. Pri rozhodovaní o podpore kandidatúry amerického mesta Chicago na usporiadanie olympijských hier povedala svojmu manželovi: „*Bude zle, keď to urobíš. Bude zle, keď to neurobíš.*“ Ja som skôr na strane tých, čo niečo urobia. Byť dedinským starostom je krásne povolanie. Vyžaduje zodpovednosť za vlastné činy a rozhodnutia. Dedinský starosta musí do života presadiť aj celoštátne zákony a nariadenia, ktoré sa týkajú občanov, či už sú to nové poplatky na cintoríne, zavedenie novej meny euro, triedenie viacerých zložiek komunálneho odpadu. Zodpovednosť mu bráni sľubovať nemožné a nesplniteľné. Podvedome súhlasí s rezolútnym odkazom bavorských starostov ich ministerskému predsedovi, keď sa na jeho večné vládne sľuby dali počuť. Na obecných úradoch sa musí robiť to, čo sa občanom predtým vysvetlilo a oznámilo. Byť za niečo a súčasne proti tomu si starostovia nemôžu dovoliť. Zodpovednosť často veľmi ťaží. Nedá spať, berie chuť do jedla, vnáša do rodiny nervozitu. Oberá o sily, prináša vrásky na tvári, vyžaduje dlhé popoludnia a víkendy strávené na obecnom úrade. Vtedy bremeno vládnutia obzvlášť tlačí. Vtedy dedinský starosta uvažuje ešte viac, prepočítava, stretáva sa s občanmi a vysvetľuje. Vyžaduje si to však aj mieru. Mieru v konaní a plánovaní. Dedinský starosta vie, že by bolo pekné, keby naraz opravil všetky miestne komunikácie. Je si vedomý tečúcej strechy v jedálni, trápi ho nevyregulovaný potok a vysoké stromy v okolí cintorína. Vie sa vcítiť do pozície mladých rodín túžiacich po vlastnej streche nad hlavou aj do mysle starších obyvateľov obávajúcich sa o dôstojné dožitie v starobe. A tak mu nezostáva nič iné, len rozdeľovať zdroje na viacero rokov alebo oblastí. Mnohokrát ho bolí kritika, prečo to niečo ešte nie je a kedy bude. Pred každým zasadnutím obecného zastupiteľstva sa pripraví na mnohé dlhotrvajúce problémy, ku ktorým môže zase len zopakovať tú istú argumentáciu. Sú situácie, ktoré dedinského starostu urobia šťastným. Patria medzi ne poďakovania občanov za vyriešenie dlhotrvajúceho alebo páľčivého problému. Patria medzi ne slzy dojatia starších občanov pri ich návšteve na Mikuláša, keď sa milej návšteve potešia viac ako sladkostiam v balíčku, veru nájdu sa aj sedemdesiatročné starenky, ktoré z čista – jasna spustia Mikulášku, dobrý strýčku .... Medzi šťastné chvíle patrí aj krik detí na novopostavenom detskom ihrisku či poďakovanie za sladkosť na deň detí, radosť vyvolá aj obrovský úspech miestnych obchodníkov, ktorí divadelnou hrou venovanou histórii obce oživia staré spomienky. Dedinský starosta je šťastný, ak po dobrom hospodárení v uplynulom roku zostane na obecnom účte nejaká tá rezerva do budúcnosti. Šťastie vyvolá aj úspech po náročnom vyjednávaní s podnikateľmi, ktorí nakoniec radi prispejú na nové lavičky v obci či stôl pre hráčov stolného tenisu. Pocit radosť však vyvolá aj taká maličkosť, akou je hojná účasť občanov na kultúrnom

podujatí, organizácia ktorého stála nemalo síl aj finančných prostriedkov. Takéto okamihy robia život starostu šťastným a ak po nich nasleduje dokonca potľapkanie po pleci alebo poznámka, starosta je dobrý chlapík, zostávajú dlho v pamäti. Vďaka nie je častá, dokáže však motivovať k ďalším činom a dáva pozitívnu odozvu, ktorú každý potrebuje. Starosta si je vedomý, že vykonáva funkciu len na určitý čas. Počas funkčného obdobia sa naučí znášať aj neoprávnenú a prehnajú kritiku. Mnohokrát je však smutný a zaskočený. Mrzí ho upodozrievanie, neuznanie dlhej a náročnej práce. Zľahčovanie ťažko dosiahnutého úspechu po mnohých pokusoch a sklamaniach. Mnohým klebetám sa ťažko ubráni.

Rodinní príslušníci starostu vedia aké náročné je povolanie. Sú to práve oni, ktorí mu veľa ráz podávajú prvú pomoc. Avšak chápu ho a podporujú. Im patrí veľká vďaka. Spolu s ním sa pripraví aj na ďalšiu stránku výkonu verejnej funkcie – na stratu súkromia a zvyknú si na to, že sú v dedine viac na očiach. Starosta si aspoň v duchu sám pre seba vypracuje vlastnú stratégiu prístupu k rozvoju obce a prístupu k jej občanom. Mnohokrát sa v tejto stratégii vyskytuje podpora miestnej demokracie, oceňovanie ľudskej práce a jej plodov, zodpovedný prístup k občanovi, trvalo udržateľný rozvoj obce. Je predsa ľudské, ak starosta chce, aby po ňom niečo dobré zostalo. A práve dôsledné dodržiavanie tejto stratégie je náročné. Vášeň. Zodpovednosť. Miera. Nielen týmito, ale aj mnohými inými vlastnosťami musí starosta obce oplývať. Niektoré si prinesie z predchádzajúceho povolania, niektoré získa pri výkone svojej náročnej úlohy. Byť dedinským starostom je krásne povolanie. Odchádza sa z neho ťažko. Pri odchode je starosta ešte vďačnejší tým, ktorí neváhali a v každej situácii podali pomocnú ruku, a s povzdychom „odchádzam s ľahkým srdcom, demokracia totiž udeľuje posty len na určitý čas“. (Jutta Limbach, bývalá riaditeľka Goetheho inštitútu).

Chvála patrí dedinským starostom!

Jeden bývalý starosta

SPRAVODAJCA obce Podtureň. Vydáva: Obecný úrad Podtureň. Vychádza štvrťročne. Zodpovedný pracovník: Marián Vojtík. Redakčná rada: Marián Vojtík, Eva Hušťáková, Viera Vozáriková, Peter Taját. Grafická úprava a tlač: © Agentúra Panter, www.a-panter.sk. Korektúra: Lenka Rakytová. Zostavovatelia nezodpovedajú za obsah ani úroveň jednotlivých článkov. Uzavierka príspevkov 30.11.2009. Registračné číslo periodika Podturniansky spravodajca 02/2000.